

1. nap

Jól utaztunk, kényelmes és biztonságos busszal, a határon már idegenvezetőnk, Link Mayer Krisztina várt, és innentől Ő kalauzolt végig utunk során, rengeteg új ismerettel, sok érdekességgel, sokszor igen megkapó és a határon túli magyarsággal való összetartozást erősítő gondolattal gazdagítva minket.

Közben pedig több állomáson is diákjaink adtak elő kis ismertetőket, történetekről, érdekességekről számoltak be – otthoni előzetes jelentkezés és felkészülés alapján. Idegenvezetőnk ezeket mindig figyelembe vette, és be is vonta őket egy-egy helyszín bemutatásakor.

Délelőtt :

Csantavér – Páduai Szent Antal katolikus templom

A helyi fiatal plébános vendégei voltunk, aki igen szemléletesen és a fiatalok világát, nyelvét ismerő módon mesélt a bazilika alapú és formájú templom tervezésének és építésének történetéről. Nem pusztán egy monumentális épületet, gazdagon díszített belső teret láthattunk, hanem megérthettük, miként vezetett az 1. világháború után egy fiatal plébános és egy áldozni akaró és tudó közösség összefogása a helyi magyar katolikus közösség közös alkotásához. Az atya minden kérdésünket örömmel válaszolta meg, és a templom minden zugát bejárhattuk vele.

Délben :

Szabadka – főtérr, városháza

Az idő ugyan esősre fordult, de jó volt hozzánk – a buszból kiszállva csak szemerkélést kaptunk, és bár később pár percre leszakadt az ég, és mindenkit a főtéren bőrig áztatott, utána viszont kiderült – és ilyen napfényes lett innentől kezdve az utunk a déli határainkon túli kiránduláson.

Szabadka utcáin már a **szecesszió** jeleivel találkoztunk – köztereken, középületeken, lakóházakon. Legszebb jeleit tán a valamikori **Bank** épületén, a **Városháza** előtti park **zsolnai-kerámiaszökökútján**, illetve bent, a Városháza lépcsőházában és dísztermében láthattuk. Ez utóbbi épületben helyi idegenvezetőnk volt – mind történelmi, mind néprajzi, mind pedig művészettörténeti szempontból kaphattunk sok információt, s kérdéseinkre sok választ. Ülhattunk **110 éves képviselői padokban** és fent, a városi méltóságok emelvényén, ahol tanáraink „nyitották meg” az ülést, érdekes volt látni, hogy nem tapéta hanem sok-sok dolgos kéz által festett díszítés borítja a falakat – mennyezetet, csodás üveglablakokon sok magyar történelmi nagyság mutatkozott meg, az egész teremnek tisztelete parancsoló és egyben hívogató hangulata volt. És persze a lépcsőház zsolnai díszítései, és külön érdekességként egy valamikori polgármester hintója.

Aztán elsétáltunk ahhoz a **gimnáziumhoz**, ahol maga **Kosztolányi Dezső** tanult, ahol Édesapja és Nagybátyja is tanított – előtte pedig a **költő-drámaíró-író szobránál** tettük tiszteletünket.

További sétáinkon érintettük a **zsinagóga** színes kerámia cserepekkel és szecessziós indákkal gazdagon díszített épületét, és a **Raichle-palotát**.

Jó volt ezeket a korábban csak képről ismert helyeket személyesen, kézzelfoghatóan látni, bejárni.

Délután :

Palics – tó és fürdőházak, „vigadó”

A valamikori **igazi gyógyhatással bíró tó** vize mára inkább a szabadidő, a közeli Szabadka lakóinak kulturált kikapcsolódási helye, pihenő parkja. Megtudtuk, hogy a Monarchia idején lett ez a vidék is

felkapott gyógyító hely, fürdőkúrák színtere, és kedvelt találkozó helye sok és sokféle nemzetnek, társadalmi rétegnek. csodálatos volt itt is látni a szecesszió nyomat – épületek stílusában, díszében, s benne a helyi népi motívumrendszer elemeit is felfedeztük. Egy nagy sétát tettünk a parkban, a víztoronynál és a „vigadó” épp felújítás alatt álló épületegyüttesénél. A szép látványt csak fokozta a napfény.

2. nap

Délelőtt :

Elmentünk az **Aracs** közelében levő templomromhoz – de az útviszonyok megnehezítették a megközelítést. Ennek ellenére , ha távolról is, meg tudtuk csodálni, és diákjaink előadásából is megtudtuk, miért olyan fontos jelképe lett az itt élő magyaroknak. Innen elmentünk **Óbecsétől** nem messze a **Tisza egy olyan szakaszához**, ahol még a múlt században **Türr István** tervei szerint és **Eiffel** műhelyében készítve el az elemeket egy **zsiliprendszer**t építettek – mely ma is működik.

Innen egy **természetvédelmi területre** vettük az irányt, ahol a **szikes – sós** terület növény- és állatvilágáról hallgattunk meg sok érdekességet, megtudtuk, hogy mit jelentenek a „**boszorkány körök**” (és miért is kell azokat nagyon kikerülni), láthattuk az itt delelő gulyát is.

Délben :

Bácostolya volt a következő célpontunk, az itteni **tájházban** egy kedves hölgy jóvoltából megismerkedtünk a népviselet, a népi építészet, a paraszti élet mindennapjainak jellemzőivel, eszközeivel – a házi készítésű szappantól a juhász gyapjú szűrén át a tisztaszoba bútoraiig. És innen egy olyan **műhely**be mentünk át ahol két jellemző kézműves iparág – a kocsi-készítés és a kovács mesterség kapott közös helyet, de nem pusztán a kiállítás kedvéért, hanem valóban : egy nagy családon belül férfi ágon e két mesterség élt itt együtt. Jó volt ennek légkörébe is „belekóstolni”.

Délután :

Törökbecse felé vettük az irányt – először a **temetőben néztük meg az 1848-as és egyben trianoni emlékművet**, s itt mindkét történelmi korszak nagyjairól és áldozatairól megemlékeztünk. Majd bent a településen meglátogattuk **LeiningenWesterburg Károly** emlékművét, megemlékeztünk a többi 1849-ben kivégzett főtisztról, s közben megtudtuk, hogy e 4 nap alatt látogatott vidék 5 majdani aradi vértanút is adott hazánknak. Majd sétáltunk kicsit a **Tisza-parton**, s este , vendéglátóink külön meglepetése következett : **hangszer bemutatót** és emlékezetes anekdotázást (igen jó, vicces hangulatot teremtve !!!) kaptunk Micsik Béla hittantanártól, aki viszont mind itt mind pedig otthon a hangszerkészítés (tekerőlant) és tanítás, zenélés egyik nagy tanítója, apostola. Alig akartuk elengedni !!!

3. nap

Délelőtt :

Reggeli után **Torontáltordára** mentünk, és egy ottani **iskola vendégei voltunk** pár órára – órákat látogattunk, beszélgettünk diákokkal és tanárokkal, megnéztük az éppen egy projekt hét zárására való készülődést (természetvédelem – környezettudatosság), megnéztük a nemrég a tetőtérben kialakított dísztermet, és a gyarapodó könyvtárat is. Átadtuk az itthoniak üdvözlétét és iskolánk ajándékait, s a közös fotók után útra keltünk ismét.

Délben :

Majd elmentünk **Csúrogra**, a faló melletti emlékparkba, ahol a szerb és magyar nép közti megbékélés, de egyben az **1944-es délvidéki vérengzés megrendítő emlékművét** néztük meg. Itt diákjaink is, de főleg idegenvezetőnk mondott el nekünk igen sok és megrázó tény, összefüggést, és pár személyesebb hangú történetet. Néma csönd és elgondolkozás fogadta a hallottakat, s ez volt érezhető a buszra szállás után is.

Délután :

Útunk inentől Belgrád felé vezetett. Előbb megálltunk **Zimonyban**, ahol egy torony - a helyiek hagyománya szerint – őrzi a Hunyadiak emlékét, ezért hívják **Hunyadi-toronynak**. De sokkal inkább a terület kapcsolódik e családhoz, hisz a vidék Hunyadi-birtok volt valamikor, és innen indult a valamikori kormányzó és hadvezér a török által szorongatott sógora, Szilágyi Mihály megsegítésére. Mi is innen már oda láttunk – Nándorfehérvárra , vagy ahogy most már mondják – Belgrádra.

Rövid utazás után érkeztünk a várhoz, s így közelről majd benne sétálva hatalmasnak éreztük **Nándorfehérvár falait**, területét, méreteit – jobban el tudtuk képzelni a védelmet, a támadó és a várat bekeríteni szándékozó törököket, elképzeltük, hol lehetett a folyón a hajózár, és merről jöhettek folyón és szárazon a felmentő csapatok. Fantasztikus élmény volt ! Sajnos, egy padméretű kővön és a rajta levő kétnyelvű felíráton kívül más nem őrzi ennek az emlékét, jelentőségét.

Innen estére értünk **Székelykevére**, de megnéztük a falut, mely a legdélebbi magyar falu. Nagyon jó volt a vendéglátás, szállásadóink szívesen beszélgettek velünk életükről, székely mivoltukról.

4. nap

Délelőtt :

Hosszú út állt előttünk e nap, korán indultunk. Első célunk a **Szendrői vár** volt, melynek méreteit, szabályos háromszöge, robosztus négyzet alapú 21 tornya (hatalmasak, sajnos hatalmas repedésekkel, mely az utolsó 5-6 évtized építkezései, a közeli villamos és vasútvonal rezgéseinek köszönhető, és nem az eltelt fél évezred csatározásainak). Sokat beszélgettünk, sétáltunk a hatalmas várudvaron, a falak, bástyák tövében.

Délben :

Majd tovább mentünk, és **Pétervárad** magasából , az óratorony mellől (érdekes, itt másként jelzik az időt – a nagy mutató az órát, és a kicsi a percek jelöli, és ezt az itt közlekedő hajók miatt alakították ki – hadd lássák a pontos időt még a hajók kapitányai is)néztünk vissza a várra, a környékre, ahol valaha a Bánk bán című drámából is ismert Petur volt a környék nagyura. Csodás a kilátás két folyó találkozására, az alsó várfalakra, a barokkos vonásokat is mutató hatalmas kapukra, és át a túloldalra – Újvidékre.

Át is sétáltunk **Újvidék** városába, és jól esett a barokkos – klasszicista és copf stílus jegyeit is hordozó utcákon haladni, a város történetéről, az itt élő magyarok napjainkig tartó, sokszor küzdelmes életéről hallani. De jó volt a melegben itt hűsölni is - szép volt a városi séta ! Még személyes találkozás is volt egyik diákunk rokonával.

Délután :

Utolsó állomásunkra, **Zentára** érkeztünk, ahol – ahogy utunk elején, Szabadkán is – a városházán fogadott helyi fiatal vezetőnk. gyönyörű és méltóságteljes, magas épület, melynek egyik tornya nem csak a város egészére ad kilátást (és ott az egyes távoli fővárosok, és testvérvárosok is fel vannak tüntetve égtájak szerint), hanem egyben helyet is nyújt két belső termében egy-egy kiállítóhelynek is. Csigalépcsők során át (az utolsó 68 előtt már megkönnyebbültünk, hogy más csak ennyi van hátra !)

jutottunk el egy terembe, ahol a falra festették fel az 1697-es zentai csata menetét, a keresztény és a muzulmán hadak, egységek elhelyezkedését, és a két tábor főbb vezéralakjainak nevét. Előadásból megtudtuk, hogy bizony sokat változtatott ez a török magyarországi és egyben európai jelenlétén, mert ez a vereség, amit itt elszenvedtek (közben saját stratégiai és taktikai hibákat is elkövetve maguknak is kárt okoztak) lett az előzménye a 2 évre rá megkötött zsitvatoroki békének, mely lezárása lett a másfél évszázados török hódoltságának hazánk számára. Két szinttel feljebb pedig a csata nagyméretű, terepasztalszerű makettjét nézhettük meg, s itt felidéztek a nemrég hallottakat.

Történelmi sétáink 4 napos sora itt ért véget – elköszöntünk helyi idegenvezetőnkől, majd a főtéren elbúcsúztunk és hálásan köszöntünk meg minden kedvességet, figyelmet és vendéglátást annak a hölgynek, aki e 4 napon éjjel, nappal velünk volt és megismertetett e határainkon túli magyar vidék nevezetességeivel és történelmével.

Jó érzés volt itt lenni, élni történelmi helyeken, mások által csak könyvekből, leckékből ismert várakban és városokban. Érdeemes „határtalanul” utazni és látni.